

Kinderliteratuur

Gedichten voor kinderen

(7.2)

LESDOELEN

Op de leskaart staat vermeld:

- De leerling leert wat de kenmerken zijn van een gedicht en leert zelf een gedicht schrijven.

Overig:

- De leerling kan aangeven wat het verschil is tussen een gewoon verhaaltje en een gedicht.
- De leerling kan aangeven welke gevoelens naar voren komen in een gedicht.

ALGEMENE INFORMATIE

Beginsituatie

-

Tijdsindicatie

Ongeveer 1 - 2 uur

Materiaal

- lijntjespapier
- pen/potlood
- gedichtenbundel voor kinderen
- internet

Uitvoering

Opdrachten: alleen
 schriftelijk

Afsluiting: aleen

Keuzeopdr.: alleen
 schriftelijk

VOORBEREIDING

Het kan handig zijn om vooraf even te kijken of er gedichtenbundels in de schoolbibliotheek aanwezig zijn. Zo niet, dan kunnen er eventueel vooraf gedichtenbundels uit de openbare bibliotheek geleend worden of de leerling kan hiervoor zelf naar de bibliotheek gaan.

Indien er in de taalmethode die op school wordt gebruikt iets te vinden is over de kenmerken van gedichten dan is het wellicht zinvol om de leerling hier even op te wijzen.

Voor keuzeopdracht 2 is een medeleerling nodig die enigszins vertrouwd is met de leerling en die zijn gedicht serieus zal nemen.

INSTRUCTIE EN BEGELEIDING

- Opdracht 1* Als er op uw school al langer wordt gewerkt met Slimme Taal dan is het goed mogelijk dat de leerling al in werkboekjes van eerdere groepen in aanraking is gekomen met het verschijnsel rijmschema (groep 3, 4 en 5). Wijs de leerling er eventueel op dat zinnen met dezelfde eindklank eenzelfde letter in een rijmschema krijgen en dat naast de letters a en b ook de letters c en d binnen rijmschema's gebruikt kunnen worden.
- Opdracht 2* Het kan zijn dat de leerling enige hulp nodig heeft om gedichtenbundel te vinden. Eventueel kunt u als voorbeeld verwijzen naar de gedichtenbundels die in de inleiding genoemd worden.
- Opdracht 3* -
- Opdracht 4* -
- Afsluiting* Bespreek de opdrachten met de leerling.

- Keuzeopdracht 1* -
- Keuzeopdracht 2* Het is de bedoeling dat eerst de dichtvorm wordt gekozen en vervolgens pas het gedicht wordt geschreven, niet andersom.

BEOORDELING

Naast de mate waarin de leerling in staat is op zijn eigen leerproces te reflecteren (zie voor richtlijnen de algemene handleiding) zijn de volgende inhoudelijke aandachtspunten bij de beoordeling van belang:

- Opdracht 1* Heeft de leerling voor beide gedichten het juiste rijmschema gevonden?
Voor het gedicht 'UU' is dit: a-a, b-b, (c-c). Dit wordt een 'gepaard rijm' genoemd.
Voor het gedicht 'Zee' is dit: a-b-c-b. Dit wordt een 'gebroken rijm' genoemd.
- Opdracht 2*
- Heeft de leerling een redelijk aantal gedichten gelezen (8-10)?
 - Kan de leerling vijf kenmerken van een gedicht noemen? Hierbij kunt u denken aan de volgende kenmerken die niet in elk gedicht voorkomen, maar die wel als kenmerk van een gedicht genoemd kunnen worden:
 - het bevat vaak coupletten
 - de coupletten van een gedicht hebben een bepaald dichtpatroon/rijmschema
 - er komen zinnen in voor met overeenkomsten in klanken
 - er komen zinnen in voor met woorden met dezelfde beginletters
 - er komen zinnen in voor met woorden met dezelfde eindklanken
 - het bevat zinnen met op de laatste lettergreep een klemtoon
 - het bevat zinnen met een terugkerende afwisseling in beklemtoonde en onbeklemtoonde lettergrepen (cadans)
 - het bevat regels van gelijke lengte (gelijk aantal lettergrepen)
 - het bevat een bepaalde hoeveelheid aan regels (versformaat)
- Opdracht 3*
- Is de leerling in staat om een verhaaltje om te zetten in een gedicht?
 - Heeft de leerling gebruik gemaakt van kenmerken die hij bij opdracht 2 heeft genoemd?
 - Getuigt het gedicht van originaliteit?
- Opdracht 4*
- Heeft de leerling minstens drie gedichten kunnen vinden die gevoelens uitdrukken?
 - Is de leerling in staat om aan te geven welk gevoel uit het gedicht naar voren komt?
- Afsluiting*
- Kan de leerling formuleren wat hij van deze leskaart geleerd heeft?
- Keuzeopdracht 1*
- Is de leerling in staat om een gedicht te maken waarvan alle regels dezelfde eindklank hebben?
 - Getuigt het gedicht van creativiteit?
- Keuzeopdracht 2*
- Heeft de leerling eerst een dichtvorm (rijmschema) gekozen en toen een gedicht met die vorm geschreven?
 - Kan de leerling weergeven wat de reacties waren van zijn medeleerling?